

Cum a performat piața românească de artă în 2020?

Românul a devenit cu 30% mai empatic cultural față de 2019

Să începem cu un top 10 al celor mai bine vândute public (în licitație) loturi de artă sau obiecte de colecție pe piața internă:

1. Nicolae Grigorescu – "Țărăncuță cu fuior pe cale" – 220.000 euro (Licitația A10 de Primăvară, 24 martie)
2. Ștefan Luchian – "Vas cu garoafe" – 125.000 euro (Licitația A10 de Vară, 11 iunie)
3. Nicolae Tonitza – "Irina" – 120.000 euro (Licitația A10 de Toamnă, 22 octombrie)
4. Ceas Richard Mille RM030, din titan și aur roz – 112.500 euro (Licitația A10 a unei Colecții de Ceasuri Importante, 26 mai)
5. Adrian Ghenie – "Untitled" ("Memory") – 110.000 euro (Licitația A10 de Artă Contemporană, inclusiv o secțiune caritabilă dedicată Zilei Veteranilor, 11 noiembrie)
6. Victor Brauner – "Poetul Geo Bogza arată capului său peisajul cu sonde" – 100.000 euro (Licitația A10 a unei Colecții de Avangardă, 25 iunie)
7. Bradul "O lume minunată", obiect de design realizat de voluntarii organizației Salvați Copiii România – 100.000 euro (Licitația caritabilă a Festivalului Brazilor de Crăciun, organizată de Salvați Copiii România cu suportul Casei A10 by Artmark, 10 decembrie)
8. Nicolae Grigorescu – "Țărăncuță cu mărgelile albastre" – 95.000 euro (Licitația A10 de Toamnă, 22 octombrie)
9. Ștefan Luchian – "Interior cu garoafe" – 95.000 euro (Licitația A10 de Toamnă, 22 octombrie)
10. Nicolae Grigorescu – "Trandafiri sălbatici" – 85.000 euro (Licitația A10 de Iarnă, 16 decembrie)
11. Nicolae Tonitza – "Afize" – 80.000 euro (Licitația A10 de Vară, 11 iunie)
12. Colier din aur alb, pavat cu diamante albe 16,8 ct și fancy yellow 9,3 ct – 80.000 euro (Licitația A10 de Bijuterii Importante, 26 martie)
13. Ceas Richard Mille RM005 "Felipe Massa" AG TI din platină, ediție limitată 3/40 – 75.000 euro (Licitația A10 de Ceasuri, inclusiv o mică colecție Tourbillon, 10 noiembrie)
14. Nicolae Tonitza – "Venețiană" – 70.000 euro (Licitația A10 de Vară, 11 iunie)
15. Nicolae Tonitza – "Nud văzut din spate" – 70.000 euro (Licitația A10 de Toamnă, 22 octombrie)

Dacă facem o medie aritmetică a celor mai importante 10 tranzacții prin licitație în 2020, ne rezultă o medie de 116.250 de euro. Dacă o raportăm la media topului 10 per 2019, de 119.000 euro, nu ne rezultă diferențe semnificative (-2,36%).

Însă din punct de vedere al volumului total de piață, calculele parțiale și provizorii indică, față de 2019, o creștere în 2020 a numărului și valorii tranzacțiilor prin licitație, cu aprox. 20%.

Care să fie cauza acestei creșteri de piață? Pe de o parte, apariția, în a doua jumătate a lui 2019, a două noi case de licitație, pe de altă parte, contra-intuitiv, creșterea cererii de artă, din ce în ce mai mulți români având mai mult timp la dispoziție în 2020 pentru a căuta online și constata nivelul încă foarte accesibil al cotațiilor artei românești în piața românească incipientă de artă.

Iată și un top 5 al loturilor care au înregistrat cea mai mare creștere într-o licitație 2020 (cei mai mulți pași de licitație):

1. Antoine de Saint-Exupery – "Micul Prinț" (9 litografii realizate de autor) – a fost licitat 43 de pași de licitare, vreme de 13 minute și 8 secunde
2. Masă de șah care a aparținut lui Nicolae Ceaușescu, însoțită de certificat R.A.P.P.S – a fost licitată 42 de pași de licitare, vreme de 16 minute și 25 secunde
3. Adrian Ghenie – „The Lidless Eye” – este tabloul care a fost licitat 34 de pași de licitare, vreme de 21 de minute și 23 secunde
4. Adrian Ghenie – „Marină” – a fost licitat 33 de pași de licitare, vreme de 7 minute și 53 secunde
5. Adrian Ghenie – „Untitled” („Memory”) – a fost licitat 27 de pași de licitare, vreme de 10 minute și 42 secunde

Este cu siguranță utilă și o referință a nivelului la care se tranzacționează arta românească importantă pe piața internațională de artă, astfel, iată și un top 5 primele tranzacții cu artă românească pe piața internațională:

1. Adrian Ghenie (născut Baia Mare, 1977) – "The Lidless Eye" – 5.039.990 euro (Licitație Sotheby's Honk Kong, 6 octombrie)
2. Adrian Ghenie – "The Arrival" – 4.149.810 euro (Licitație Sotheby's Londra, 11 februarie)
3. Adrian Ghenie – "On the Road to Tarascon 2" – 3.195.500 euro (Licitație Christie's Hong Kong, 10 iulie)
4. Adrian Ghenie – "Piefight Interior" – 2.603.813 euro (Licitație Sotheby's Londra, 21 octombrie)
5. Rubin Reuven (născut Galați, 1893) – "Seder Scene" – 205.651 euro (Licitație Sotheby's New York, 14 decembrie)
6. Arthur Segal (născut Iași, 1875) – "Komposition" – 200.244 euro (Licitație Chirstie's Londra, 6 februarie)
7. Victor Brauner (născut Piatra Neamț, 1903) – "L'attente" – 200.000 euro (Licitație Sotheby's Milano, 27 noiembrie)
8. Victor Brauner – "Regard du diamant" – 160.000 euro (Licitație Sotheby's Paris, 21 octombrie)

În sens larg și recapitulativ, se poate constata, pe toate tronsoanele pieței internaționale de artă, o ușoară apreciere a interesului pentru arta românească, îndeosebi sectoarele arta de avangardă și artă postbelică și contemporană, urmare a unei repetate luări de contact cu piața externă, a unei treptate cunoașteri a acestor segmente în spațiul european de proximitate circulație – muzee europene, dar și americane, care cercetează arta Europei de Est, expoziții pasagere ale unor

galerii de relevanță europeană, adresate clientelei proprii, intrarea unor artiști români postbelici ori contemporani importanți în portofoliile câtorva galerii europene, participări ale unor galerii românești de artă contemporană la târguri internaționale de artă etc. Cu alte cuvinte, nu mai suntem cu totul anonimi în piața internațională de artă; drumul de popularizare însă, nu este la jumătate, ci doar la început.

10 evoluții diverse ale anului 2020:

1. Triumful tehnologiei – 10 mii de conturi online în octombrie

Platforma Artmark Live folosită de Casa de licitație A10 by Artmark a depășit în luna octombrie 10 mii de conturi online; cine are cont online activ pe platformă poate observa deja palete electronice numerotate cu 11.000.

Începuturile au fost grele, canalul de participare online, live, prin internet, la licitațiile fizice ale Artmark a fost lansat, experimental, în 2011. La acel moment era, probabil, primul de acest fel din Europa (abia în 2012 și 2016 urmează Christie's și, respectiv, Sotheby's). Dacă în primii ani de activitate, doar puțini dintre cumpărătorii de artă optau pentru licitarea live prin platforma online (2-5%), la sfârșitul lui 2019 deja 50% dintre adjudecări se realizau către palete electronice. Pentru ca în 2020 licitația să se mute integral în online, ceea ce a forțat iubitorii de artă și de istorie, care preferau în trecut atmosfera sălii fizice de licitație, să deschidă conturi online pentru a putea continua să investească în pasiunile lor.

2. Cea mai lungă licitație

Cel mai lung an a adus și cea mai lungă licitație, firește, în online. Dacă cea mai lungă licitație a anului 2019, pe atunci record absolut de durată în piața românească de artă, Licitația A10 de iarnă, a durat 6 ore și 55 de minute, în 2020, poate și datorită numărului din ce în ce mai mare de palete electronic participante, Licitația A10 de Iarnă (incluzând și secțiunea caritabilă pentru sprijinirea Casei Memoriale Doina Cornea), a durat peste 8 ore (8 ore și 17 minute).

3. Anul cu cele mai multe licitații caritabile

Nu mai puțin de 6 licitații caritabile în 2020, în condițiile în care, teoretic, 2020 urma să fie un an fără activitate. "Frumusețea salvează lumea", secțiune caritabilă dedicată Crucii Roșii în 2 iulie, secțiunile caritabile dedicate Asociației Militarilor Veterani și Veteranilor cu Dizabilități, respectiv Hospice în 11 noiembrie, secțiunea dedicată sprijinirii Uniunii Artiștilor Plastici din România în 12 noiembrie, Licitația caritabilă a Festivalului Brazilor de Crăciun, în beneficiul organizației Salvați Copii România în 10 decembrie, precum și secțiunea caritabilă pentru sprijinirea Casei Memoriale Doina Cornea în 16 decembrie – au jalonat cele cca. 40 de licitații comerciale organizate în 2020 de Casa A10 by Artmark.

Amintim și proiectul din prima jumătate a anului, de donare a 5% din încasările licitațiilor comerciale organizate în lunile stării de urgență (martie, aprilie, mai), către asociații și fundații implicate în susținerea efortului medical pandemic sau, dimpotrivă, cronic.

Raportat la dublarea numărului de licitații caritabile, într-un an care ne-a dezorientat, timorat și încercat greu, dar și la creșterea cu 20% a tranzacțiilor comerciale cu artă și obiecte de colecție – contra-intuitiv probabil, pentru cei mai mulți dintre noi – putem concluziona că în momente de cumpănă, mulți români au optat mai limpede pentru valori fundamentale și durabile, precum arta, identitatea culturală, istoria națională – și, nu în ultimul rând – caritatea. Sintetizând cifrele, putem concluziona că în 2020 românul a devenit (sau a dovedit că este) cu 30% mai empatic și mai rafinat cultural.

4. Anul 2020 a adus și recordul românesc de carte. Caietul-manuscris "Amurgul gândurilor" al lui Emil Cioran s-a adjudecat cu 19.000 euro (în Licitația A10 de Celebrități și Autografe, 26 noiembrie).
5. Tot 2020 aduce și recordul național de preț pentru o icoană pe sticlă vândută prin licitație. Astfel, o icoană pe glajă de mari dimensiuni, realizată de zugraful Ioniță din Brașov, unul dintre primii iconari români pe sticlă, la cca. 1770-1780, ilustrând scena biblică a "Prezentării la Templu a Fecioarei Maria", se adjudecă cu 7.000 de euro (în Licitația A10 de Artă Sacră din 9 decembrie).
6. Iar recordul de preț la tematica eleganței feminine, de 32.500 euro, se înregistrează tot în decembrie, pentru o excepțională geantă Hermes "Constance 24", din piele de crocodil, de culoare Rose Scheherazade (în Licitația A10 de Crăciun – Genți și Vinuri de Colecție, 8 decembrie).
7. Totodată, o superbă katană (sabie japoneză de samurai) realizată în 1563 de un cunoscut fierar japonez, Bishu Osafune Kiyomitsu, aduce recent și recordul la sabie, fiind adjudecată cu 14.000 de euro (Licitația A10 de Săbii și Covoare, 17 noiembrie). Record anterior la sabie, de 10.000 de euro, tot pentru o katană de maestru japonez, katana Mumei, realizată de fierarul Kanenori în 1592, fiind adjudecat, tot la Artmark, în 12 iulie 2016.
8. Pentru un registru al artei decorative mai rar prezent în licitații, covoarele de colecție, anul 2020 aduce de asemenea un nou record. Un excepțional covor persan Qum, din mătase, se adjudecă cu 6.500 de euro (Licitația A10 de Săbii și Covoare, 17 noiembrie). Recordul pentru un covor românesc datează tot din 2020, de 4.750 de euro, adjudecat pentru un remarcabil covor oltenesc din lână, decorat cu privighetoare și lalele, realizat la sfârșitul secolului XIX (Licitația de Valori Tradiționale, inclusiv colecția de icoane pe sticlă Cecilia Cuțescu-Storck, 9 iulie).
9. Tot 2020 este anul care marchează recordul românesc de adjudecare pentru o fotografie. Astfel, fotografia realizată de Constantin Brâncuși sculpturii sale reprezentând portretul stilizat al baronesei Renée Franchon, datată 1908, provenind din colecția Barbu Brezianu, a fost adjudecată cu 16.000 de euro (Licitația A10 a Colecției unui Galerist de Artă Contemporană, 29 septembrie). Pe locul secund se află adjudecarea cu 14.000 de euro a unei fotografii reprezentând pe Constantin Brâncuși, alături de câinele său Polaire, realizată de prietenul acestuia, artistul american Man Ray (Licitația A10 a unei Colecții de Avangardă, partea II, 27 octombrie).

10. New entry: în rândul licitațiilor anului 2020 un loc neașteptat de semnificativ a fost ocupat de licitațiile de ceasuri importante, unicate, vintage ori ediții limitate. Rare datorită vechimii lor ori ediții contemporane, însă de colecție, realizate în puține exemplare, au reprezentat, în piața românească de artă, investiția anului 2020, posibil și datorită conținutului intrinsec de metal prețios, precum și circulabilității practic internaționale. Astfel, A10 by Artmark a organizat 3 licitații de ceasuri în lunile mai, noiembrie și decembrie, care s-au soldat cu adjudecări în valoare totală de aprox. 2,5 milioane de euro.